

VOORTGANG RISICO'S

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Voortgang risico's

Voor de 3e bestuursrapportage 2021 zijn de gemeentelijke risico's weer geactualiseerd. In de toelichting van tabel 2 vindt u informatie over de risico's en de voortgang van de genomen beheersmaatregelen en andere ontwikkelingen.

In de afgelopen periode is het risico gronduitgifte en projecten opnieuw beoordeeld en vastgesteld dat de risico's voldoende zijn afgedekt via de risicoreserve grondexploitatie. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 4,1 miljoen terwijl de werkelijke weerstandscapaciteit € 7,1 miljoen bedraagt. Voornoemd risico wordt nu dan ook niet meer opgenomen in deze rapportage. Voor nadere informatie wordt u verwezen naar het projectenboek 2021.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Rekenkamercommissie het volgende:

1. Het doel van dit hoofdstuk is om te beoordelen of er voldoende middelen aanwezig zijn om de huidige gemeentelijke risico's het hoofd te kunnen bieden. Met andere woorden: het gaat hier om de beoordeling van de financiële kracht van de gemeente.
2. In de organisatie is een gezonde basis volwassenheid aanwezig hoe met risico's wordt omgegaan. Dit maakt deel uit van onze gemeentelijke cultuur. Deze volwassenheid wordt niet benoemd bij elk risico in een P&C rapportage.
3. Voor alle risico's geldt dat zij periodiek besproken worden op ambtelijk en bestuurlijk niveau al dan niet bij de behandeling van de P&C documenten. Juist de dialoog die op deze wijze wordt gevoerd zorgt ervoor dat proactief met risico's wordt omgegaan.
4. Met ingang van de 2e berap 2021 wordt zowel de bruto als ook de netto risicoscore opgenomen. In de netto risico score is de invloed van de beheersmaatregelen verwerkt.

De omvang van een risico wordt berekend op basis van:

1. Kans
2. Gevolg

Kans		Score kans	Gevolg	Score Gevolg
< 10 jaar	10%	1	$X < € 50.000$	1
5 jaar < x < 10 jaar	30%	2	$€ 50.000 < x < € 200.000$	2
2 jaar < x < 5 jaar	50%	3	$€ 200.000 < x < € 500.000$	3
1 jaar < x < 2 jaar	70%	4	$€ 500.000 < x < € 1.000.000$	4
X > 1 jaar	90%	5	$X > 1.000.000$	5

De risicoscore wordt als volgt berekend:

Een risico dat zich 1 maal in de 3 jaar kan voordoen met een gevolg van € 250.000 krijgt voor kans een 3 en voor gevolg een 3 en scoort dus $3 \times 3 = 9$.

Een risico dat zich 1 maal in de 2 jaar kan voordoen met een gevolg van € 600.000 krijgt voor kans een 4 en voor gevolg een 4 en scoort dus $4 \times 4 = 16$.

In de hiernavolgende tabel is een overzicht opgenomen van de belangrijkste gemeentelijke risico's. Het betreft hier risico's waarvan de omvang hoger is dan € 0,5 miljoen. De risico's zijn extern van karakter. Het betreft een totaalbedrag van € 8,6 miljoen (was € 10,8 miljoen in de 2e berap) aan incidentele risico's. Het verschil wordt veroorzaakt doordat het risico gronduitgifte en projecten tot een bedrag van € 2,2 miljoen niet meer is opgenomen (zie voorgaande opmerking over het risico gronduitgifte en projecten).

De structurele risico's bedragen € 1,5 miljoen (was eveneens € 1,5 miljoen in de 2e berap).

Programma 1: Fysieke leefomgeving	Financieel gevolg	Beheersmaatregelen	Bruto score	Netto score	Toelichting
De invoering van de Omgevingswet is een complex en intensief traject. Daarbij worden diverse risico's onderkend zoals: mogelijke leges derving, veranderende samenwerking met derden, onzekerheid over de te verwachten kosten, software aanpassingen, nieuwe juridische procedures en uitstel van de wet.	€ 1,0 miljoen (i)	Er is een projectgroep die verantwoordelijk is voor het treffen van maatregelen om de invoering van de Omgevingswet soepel te laten verlopen.	12	12	De invoering van de omgevingswet is vertraagd als gevolg van de corona crisis.
De verbetering van het exploitatieresultaat van DEVO (Duurzame Energie Veenendaal-Oost) blijft achter bij de prognose als gevolg van vertraging in de realisatie van het volloopschema van de aan te sluiten woningen op het warmtenet en als gevolg van prijsontwikkelingen op de energiemarkt. Daarnaast staat de gemeente voor 100% borg voor de financiering van DEVO door de banken.	€ 0,6 miljoen (i)	1. Monitoring van de ontwikkeling van het exploitatieresultaat van DEVO en tijdige bijstelling van het businessmodel door DEVO. 2. Verstrekken van zekerheden via hypotheek en pandrechten door DEVO aan de gemeente. 3. Toestemming van de gemeente voor de opname van het variabele deel van de financiering door DEVO.	15	12	Geen op- of aanmerkingen.
Programma 2: Economie, Werk en Ontwikkeling	Financieel gevolg	Beheersmaatregelen	Bruto score	Netto score	Toelichting
De parkeerexploitatie blijft achter bij de prognoses.	€ 0,5 miljoen (s)	1. Promotie van Veenendaal via het Programmaplan Vitale Winkelstad! 2. Bijstellen parkeerbeleid. 3. Afspraken met Q-park over de afwikkeling van claims.	25	20	Geen op- of aanmerkingen.
De Jeugdzorg is een 'open-eind' regeling die kan leiden tot extra kosten.	€ 0,5 miljoen (i)	- Meer prikkels opnemen bij de aanbesteding om aanbieders te laten innoveren en transformeren; '- De regiefunctie versterken om meer grip te krijgen op de kostenontwikkeling.	25	15	Geen op- of aanmerkingen.
De uitkeringslasten stijgen en/of de BUIG-uitkering van het rijk neemt af.	€ 1,5 miljoen (i)	Het inzetten van instrumenten om het aantal klanten van bijstandsuitkeringen niet te laten toenemen zoals re-integratie- en poortwachtersinstrumenten.	25	25	Het risico dat de uitkeringslasten zullen toenemen is aanwezig door het wegvallen van diverse Rijksregelingen (Covid-19) kunnen mensen hun baan kwijt raken.
Programma 5: Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Financieel gevolg	Beheersmaatregelen	Bruto score	Netto score	Toelichting
Vanwege de uitbraak van de corona crisis is een schadebedrag opgenomen van € 25 per inwoner. Uitgegaan wordt van 66.800 inwoners.	€ 1,7 miljoen (i)	1. De corona crisis wordt gemonitord door de organisatie; 2. Aan de hand van de financiële kengetallen (schuldpositie, stand algemene reserve, solvabiliteit en weerstandsratio) wordt periodiek beoordeeld of bijsturing van het gemeentelijk beleid noodzakelijk is.	15	15	Het is nog niet duidelijk welke gevolgen de verspreiding van het virus nog met zich mee zal brengen. Hierdoor is het Corona risico gehandhaafd op het niveau van de eerste berap.
Bezuinigingen door het Rijk op de algemene uitkering.	€ 1,0 miljoen (s)	Monitoring ontwikkeling rijksuitgaven omdat op basis van het principe samen de trap op en de trap af de hoogte van de algemene uitkering kan variëren.	12	12	Geen op- of aanmerkingen..
Financiële tegenvallers bij gemeenschappelijke regelingen.	€ 1,0 miljoen (i)	De verbonden partijen worden nauwlettend gevolgd en beoordeeld.	16	12	Gemeente Veenendaal neemt deel in tal van gemeenschappelijke regelingen. Ook deze instanties kunnen te maken hebben met tegenvallende exploitatiecijfers vanwege het coronavirus. In eerste instantie moeten deze tegenvallers binnen hun eigen weerstandsvermogen worden opgevangen. Is dat niet

					toereikend, dan zullen de deelnemende gemeenten worden aangesproken.
Per 1 januari 2016 is de wet Vennootschapsbelasting overheidsbedrijven ingevoerd. Net als bij stichtingen en verenigingen wordt bij gemeenten bekeken welke activiteiten in de zin van de Vpb structureel winstgevend zijn. Op basis van specifieke regels – over bijvoorbeeld rente en afschrijving – wordt jaarlijks winst of verlies van elk van deze activiteiten bepaald. Over de totale winst zal vennootschapsbelasting worden afgedragen. Voor de Vpb vormt het cluster grondbedrijf en de relatie met OVO het belangrijkste aandachtsg gebied.	€ 1,0 miljoen (i)	1. Doorlichten beleidsterreinen waar VPB geldt. 2. Interne controle. 3. Anticiperen op de invoering.	12	12	In de afgelopen jaren is er veelvuldig overleg gevoerd met de Belastingdienst omdat de gemeente Veenendaal zekerheid wil hebben over de interpretatie van de Vpb-positie van de grondexploitaties. De interpretaties van de feiten en wet- en regelgeving waren moeilijk en lagen op veel terreinen uit elkaar. Er ligt nu een compromis en dit is een redelijke uitkomst voor beide partijen. Voor het grondbedrijf is er op basis van de resultaten nog geen Vpb-plicht tussen 2016 – 2020.
Het niet naleven van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) kan onbedoeld leiden tot het delen van privacy- gevoelige gegevens en eventuele boetes.	€ 0,5 miljoen (i)	1. Bewustmakingsactiviteiten. 2. Technische maatregelen.	15	15	Geen op- of aanmerkingen.
Het (al dan niet bewust) lekken van gegevens die geheim dienen te blijven, bijvoorbeeld bedrijfsvertrouwelijke informatie.	€ 0,8 miljoen (i)	1. Bewustmakingsactiviteiten. 2. Technische maatregelen.	12	8	Geen op- of aanmerkingen.

Beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve (stand na kadernota 2022-2025)	€ 19.100.000
Onbenutte belastingcapaciteit ozb	€ 5.331.000
Onbenutte belastingcapaciteit rioolrecht	€ 0
Onvoorzien	€ 140.000
Stille reserves	€ 972.000
Vrij aanwendbaar deel bestemmingsreserves	€ 1.000.000
Totale weerstandscapaciteit	€ 26.543.000

Doordat de omvang van het risico bij de gronduitgifte en projecten naar beneden is bijgesteld daalt ook het risicobedrag. Dit bedrag geeft met een zekerheid van 90% aan wat nodig is om de gemeentelijke risico's verantwoord te kunnen afdekken (monte carlo analyse). In de tweede berap was nog een bedrag van € 13,3 miljoen opgenomen. Dit bedrag is bij de derde berap gedaald naar € 12,3 miljoen. Als gevolg hiervan stijgt de ratio van 1,9 naar 2,1 (naar beneden afgerond). Deze ratio is dan gebaseerd op een weerstandscapaciteit van € 26,5 miljoen en een risicobedrag van € 12,3 miljoen bij een zekerheid van 90% (volgens de bestaande gemeentelijke risicomanagement methode).

In termen van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement is de waardering gestegen naar goed. Het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement geeft aan het cijfer 2,1 de classificatie goed (> 2 = goed). Dit was ruim voldoende in de begroting 2021.